

Evaluering af pædagogisk læreplan

Sandslottet

2021

SANDSLOTTET

STRANDLODSVEJ 33

2300 KØBENHAVN S

Hvordan arbejder vi i Sandslottet med at skabe et pædagogisk læringsmiljø hele dagen, herunder i rutinesituationer, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg.

For at sikre pædagogiske læringsmiljøer gennem hele dagen i Sandslottet, herunder i rutinesituationer, planlagte aktiviteter og børneinitieret leg, er vi os først og fremmest bevidste omkring vores pædagogiske ansvar herfor. At vi – uanset tid og sted – i vores kontakt med og relationer til børnene, er opmærksomme på børnenes læringspotentiale, med udgangspunkt i præcis hvilket barn eller hvilken børnegruppe vi er sammen med.

Dét være sig i forbindelse med fx en indkøring i Sandslottet, hvor vi er bevidste om vores rolle set i både et forældreperspektiv og i allerhøjeste grad; et børneperspektiv. Begge, med den viden at en indkøringsperiode er et læringsrum, som for barnet er en stor og indimellem voldsom forandring i dets liv, hvor dét at vi sikrer rammerne for at danne en god relation med barnet – og forældrene, er de første skridt i en lang læringsproces hvor tryghed og tydelighed begge er enormt vigtige betingelser, for at barnet udvikler sig.

Ligeså er vi os ganske bevidste om, at fx rutinesituationer som at være i garderoben og med udgangspunkt i barnets ZNU (zone for nærmeste udvikling), øver i påklædning; at dette rum – sammenligneligt med lignende og mange andre rutinesituationer – er meget betydningsfulde læringsrum, hvori at vi i vores pædagogiske rolle ved, at vi med den rette understøttelse af de enkelte børn bidrager til at give dem præcis de succeser i deres udvikling, der netop motiverer til barnets lyst til at prøve sig frem og øve sig yderligere, hvilket tilsvarende øger trivselen hos børnene.

Hvad angår sikringen af at planlagte aktiviteter bidrager til dét at skabe og bevare et kontinuerligt læringsrum for børnene, sker dette først og fremmest i vores fælles refleksive praksis; at aktiviteter aldrig bare planlægges "fordi", men at disse altid funderes i de børnefællesskaber Sandslottet består af og de dynamikker som heri udspiller sig. Dette gøres bl.a. ved de enkelte gruppers ugentlige *Planlægnings- og refleksionsmøder*, som uddybes yderligere under pkt. 3.

Hvordan arbejder vi med læreplanstemaerne i Sandslottet?

Besvarelse af dette spørgsmål, er for hvert læreplanstema gjort via uddrag fra Sandslottets læreplan, hvori eksempler på vores arbejde med dem allerede figurerer.

a) Alsidig personlig udvikling

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Samling som læringsrum

På samtlige stuer i Sandslottet, afholdes hver dag samlinger. Samling er en stund, som defineres af tilstedeværelse af børn og pædagogisk personale, som sammen hilser på hinanden og foregår i en ramme der er præget af tryghed omsorg, forståelse og fordybelse. Heri sker en god start på dagen i kendte omgivelser, hvorved det pædagogiske personale bl.a. sikrer det tilstedeværende fællesskab på den enkelte stue og kan benytte denne arena, til at have et øget fokus på bl.a. børn i udsatte positioner, som fx skal støttes i deres deltagelse i fællesskabet og i deres mulighed for at ytre sig.

Fx praktiserer vi brugen af piktogrammer, som et redskab ved disse samlingsstunder – og ligeså i andre relevante henseender – hvorved børnene via en dagstavle, ved illustrationer af bl.a. specifikke handlinger, aktiviteter o.lign., får en hjælpende og guidende hånd, til både at kunne tage del i og sætte ord på handlinger. I samme ombæring benytter vi i ligeså høj grad, piktogrammerne til at skabe en sammenhængskraft mellem dét vi taler om og dét vi gør. I sådanne tilfælde skabes en kobling til en æstetisk læreproces; barnets behandling af de indtryk der modtages vha. illustrationer og italesættelse ved samlingen, ift. netop de handlinger der sker. På samme vis er sprogets betydning i stunder som disse, i høj grad af essentiel betydning, idet vi er yderst opmærksomme på at benytte disse samlinger, til at udfolde og udvikle børnenes ordforråd – både receptivt og produktivt.

Selvhjulpenhed – succes og udvikling går hånd i hånd

Alsidig personlig udvikling er i Sandslottet, i store træk defineret af ovenstående beskrevne praksis og denne tilgang, kan kobles på generelt tilsvarende pædagogisk og relationelt samspil med børnene. I den forbindelse, anser vi således selvhjulpenhed og børnenes succeser hermed, som en højt prioriteret del af et barns personlige udvikling. Selvhjulpenhed betyder i udviklingsammenhæng, at vi som pædagogisk personale er bevidste omkring børns generelle udvikling og er i stand til, at vurdere det enkelte barns zone for nærmeste udvikling og på baggrund af generelle vilkår, betingelser og omstændigheder, dagligt at understøtte barnets muligheder for at udvikle sig. Dette bl.a. jf. Sandslottets udarbejdede Måltidsdogmer og kommende udarbejdede Legepladsdogmer, som definerer børns rettigheder for udvikling og læring i specifikke læringsmiljøer, hvilket vi mener, samlet set bidrager til et øget selvværd og en øget selvtillid hos børn.

b) Social udvikling

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Konflikthåndtering som læringsproces

I Sandslottet mener vi, at social udvikling erfares i mange forskellige situationer og arenaer. Det er i relationen til et andet menneske, at man gør sig erfaringer ift. socialt samspil og af konflikter – små som store – er vi bevidste om at der kan udledes meget læring. Konflikter udspiller sig hver dag, blandt børn i en daginstitution og kan være af forskellig karakter. Som pædagogisk personale er det netop derfor scenarier, som vi er meget bevidste om at støtte og guide børnene i og dermed hjælpe dem med at håndtere disse. Derved har vi som mål at guide børnene i, at både håndtere situationen og sine egne følelser og fremadrettet lære at mestre disse. At mestre betyder ikke nødvendigvis at kunne klare situationen på egen hånd, men i højere grad at børnene bliver i stand til at afkode og benytte mekanismer i en konfliktsituation på baggrund af tidligere erfarede situationer med støtte fra pædagoger; fx at bede et pædagogisk personale om hjælp, at sige fra og til og ligeledes at udvide sin tolerancetærskel. På en sådan baggrund, mener vi at et barn opnår værdifuld social læring baseret på egne erfaringer og ageren i sociale situationer og arenaer, som kan være vanskelige at befinde sig i, uden den fornødne hjælp.

Fri for mobberi

Fri for mobberi (FFM) er tidligere nævnt i denne læreplan og er et vigtigt element i vores pædagogiske praksis. I princippet kunne punktet figurere ved samtlige læreplanstemaer, da det er et redskab som er udviklet til at kunne benyttes ifm. mere eller mindre alt iht. pædagogiske læreplanstemaer. Vi finder det dog mest aktuelt at placere dette afsnit ved Social udvikling, bl.a. idet FFM's grundværdier lyder som følgende: tolerance – respekt – omsorg og mod. Med disse værdier og tilhørende materialer, arbejder vi målrettet med at styrke Sandslottets børnefællesskaber og med at forebygge mobning. Fx bruger vi – bl.a. – i vuggestuen bogen; Min dag i vuggestue, som med 12 rim baseret på genkendelige følelser, sætter fokus på det lille barns hverdag i en vuggestue. Med til hvert rim følger et par spørgsmål og idéer til aktiviteter, der er dialogskabende og fælles-skabsdannende redskaber i den følelsesmæssige udvikling. I vores børnehave

benytter vi os – blandt mange af FFM's materialer – ofte af FFM's samtaletavler, som er konkrete redskaber med afbildning af sociale situationer som kan opstå i en børnegruppe. Derudfra har det pædagogiske personale en dialog med børnene om, hvordan man kan agere hensigtsmæssigt som en god ven og hvorledes man kan føle i vanskelige situationer. Dette er samlet set redskaber, som vi aktivt bruger i vores praksis mhp. at skabe læringsmiljøer, hvori der er plads til forskellighed og der kan drages sociale handlemuligheder ud af.

c) Kommunikation og sprog

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Redskaber i praksis

I Sandslottet har vi gennem hele 2019 og 2020 haft et øget fokus – mere end sædvanligt – på vores sprogpædagogiske virke. Dette skyldes bl.a. deltagelse i et sprogforløb i Klynge H, hvorved vi via oplæg, materialepræsentationer og fælles refleksion har stillet skarpt på vores sproglige praksis og ikke mindst hvorledes vi skaber et sprogligt læringsmiljø, hvorved Sandslottets børn profiterer mest muligt på baggrund af vores bevidsthed omkring de vigtige roller som pædagogiske personaler varetager, ifm. oprettelse og bevarelse af læringsrum- og rammer, der bærer præg af sprogstimulerende og motiverende omgivelser.

Vi har således etableret en sprogstimulerende og -udviklende faglig tilgang til vores børn, som i og for sig tager udgangspunkt i børnenes zoner for nærmeste udvikling. For at være i stand til at gøre os de nødvendige refleksioner omkring børnenes sproglige kompetencer, mhp. fælles faglige refleksion herom og videreudvikling heraf, benytter vi os aktivt af følgende redskaber, som der redeøres for herunder; tilpasning af sprog og UGL'e, som begge er redskaber vi er bevidste om og aktivt gør brug af, i interaktionen og kommunikationen med og iblandt Sandslottets børn.

Tilpasning af sprog

At tilpasse vores sprog i vores kommunikation med Sandslottets børn, betyder at vi er bevidste omkring bestemte strategier og med disse gør vi en aktiv indsats, for at bruge de relevante strategier når vi forsøger at støtte børnenes sproglige udvikling. Nedenfor beskrives i punktform, hvilke strategier det drejer sig om og som vi i Sandslottet benytter, i relevante og aktuelle tilfælde alt afhængigt af det enkelte barns individuelle sproglige kompetencer.

Følgende strategier er fra bogen Sprog i samspil og hjælper børn med at lære sprog:

- Gør dit sprog let at forstå.
- Tilpas dit sprog barnets lyde, handlinger og gestik med et enkelt sprog.
- Fortolk barnets lyde, handlinger og gestik med et enkelt sprog.
- Engager barnet i sociale rutiner.
- Sæt ord på ting i barnets verden.
- Imiter, hvad barnet siger.
- Udvid, hvad barnet siger.
- Udvid emnet.

UGL

Når vi UGL'er i Sandslottet, betyder det at vi holder **Udkig**, **Giver tid**, og **Lytter** og den kommunikative praksis, anser vi for værende nøglen til at åbne op for børns lyst til at kommunikere. Det er et redskab som er ganske effektivt ift. at skabe gode interaktioner med børn – også i tilfælde hvor det kan forekomme mere vanskeligt end vanligt. Nedenfor beskrives strategien iht. vores arbejde i praksis.

Strategiens beskrivelse er jf. ovenstående strategi, ligeså fra bogen Sprog i samspil.

Hold Udkig:

Når vi holder udkig, betyder det at vi er opmærksomme på et barn, for at kunne blive klogere på, hvad der optager barnet eller hvad det forsøger at fortælle os.

Giv Tid:

For at give barnet muligheden for at initiere – selv at tage initiativ til aktiv kommunikation eller kommunikativ respons – er vi bevidste om hvorledes vores rolle bedst fordrer en verbal eller non-verbal kommunikation fra barnet. Dette gør vi vha. følgende fremgangsmåde: Vi tier stille, så barnet har den fornødne tid og mulighed for at kommunikere – vi læner os frem og viser med krop og øjenkontakt, at vi er opmærksomme – vi ser forventningsfuld på barnet, for at indikere at vi har tiltro til barnet og dets kommunikation.

Lyt:

Når vi lytter til barnet, betyder det at vi er fuldt opmærksomme på hvad barnet siger, således at vi som pædagogisk personale kan reagere og respondere hensigtsmæssigt. Derved sikrer vi tryghed i den kommunikative interaktion, ved at lade barnet vide at det er vigtigt hvad det fortæller os.

Ovenstående redskaber er eksempler på, hvorledes vi sikrer læringsmiljøer for Sandslottets børn, hvori at det enkelte individ, af pædagogisk personale stimuleres hensigtsmæssigt og vel-reflekteret, hvad end børnene befinder sig i specifikt planlagte aktiviteter, i rutinesituationer eller i en hver anden kontekst i Sandslottet, som alle fordrer pædagogisk overvejelse og handling.

d) Krop, sanser og bevægelse

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Legepladsen – det udendørs læringsrum

Sandslottets legeplads og tilhørende redskaber, inviterer og inspirerer til kropslige udfordringer og udfoldelse – såvel som vores indendørs læringsmiljøer også gør – og er et vigtigt element i vores arbejde med børns motoriske og kropslige udvikling. At være på legepladsen er en arena bestående af mange små arenaer, hvor både fin- og grovmotoriske aktiviteter finder sted. Børn er legende af natur og som pædagogisk personale er det yderst essentielt, at vi er i stand til at kunne understøtte denne natur ved at inspirere, invitere til og engagere os i legen – og samtidig benytte leg til, i denne sammenhæng, at bidrage til at børn erfarer og lagrer kropslig læring og udforsker kroppens formåen og muligheder i legen. Således har vi i Sandslottet udarbejdet nogle Legepladsdogmer¹, som fordrer en konstant bevidsthed om at læring foregår i alle aspekter af det som en tur på legepladsen indebærer. Dette eksemplificeres bl.a. ifm. både før legepladsen; fx i garderoben hvor man øver sig, i at tage tøj på selv og lagrer denne kropslige erfaring på baggrund af succeser hermed og på legepladsen; hvor pædagogisk personale, fx med udgangspunkt i børnenes perspektiv og ytring om ønsker for legen, deltager, inspirerer og understøtter barnet i kroppens brug. Ved denne tilgang, mener vi at vi på bedste vis sikrer os, at vi lever op til de rettigheder vi mener børn har for læring – også i denne kontekst.

Judoforløb – Sandslottets Ældstegruppe²

Da vi er bevidste om, at kropslige erfaringer bidrager til børns kognitive udvikling, har vi etableret et samarbejde med Amager Judoklub, som er tilrettelagt for vores ældste børn i børnehaven. Herved arbejdes der – via idrætten Judo og dets faciliteter som et æstetisk læringsmiljø – med leg og bevægelse som middel til personlig alsidig, social og kropslig udvikling. Herigennem er formålet at styrke barnets bevægelsesglæde, samt det sociale fællesskab. Dette forløb er samtidig et yderst værdifuldt middel, ifm. fx børnenes udvikling af selvtillid og selvværd, ved at barnet opnår og får succes med kropslig læring, som bidrager til et større mod og en tro på sig selv, som vi i Sandslottets ældstegruppe-regi, mener er enormt vigtigt når børn – som i dette tilfælde – skal præpareres på forandringer; fx når overgangen fra børnehave til skole påbegyndes.

---

¹ Disse udarbejdes i samarb. med pædagogiske konsulenter primo 2021

² Pga. nedlukning af foreningslivet grundet Corona, er samarbejdet med Amager Judoklub pt. udskudt til efteråret 2021

e) Natur, udeliv og science

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Den første sne

Alle oplevelser man som barn gør sig, vil altid have en 'første gang'. Første gang et barn oplever noget, anser vi ikke nødvendigvis som første gang barnet er tilstede ved en hændelse eller lignende. 'Første gang' anskuer vi som, når et barn er bevidst omkring det som sker.

I Sandslottets vuggestue erfarede det pædagogiske personale på en dag hvor sneen faldt, at børnene udtrykte utryghed ved dette fænomen – at børnene var bevidste om at noget var anderledes, end de hidtil havde oplevet. På den baggrund valgte det pædagogiske personale, at lade børnene få muligheden for selv at skabe deres egen empiri, ved at komme ud i sneen og lade sanserne komme i spil ifm. dette 'nye' nedbør. Sammen med det pædagogiske personale, fik børnene derved mulighed for kropsligt at erfare hvordan sne føles, hvordan det bliver mere glat, hvordan man kunne lave snebolde o.lign., og samtidig få sat nye ord og begreber på sammenhængen mellem fx årstiden vinter, kulde og nedbør. I forlængelse deraf lod det pædagogiske personale også børnene tage noget sne med indenfor, for således at børnene kunne opleve hvordan sne og indendørs varme, får sneen til at smelte og blive til vand.

Dette eksemplificerer en pædagogisk indsats, hvorved børnene understøttes i nye aktiviteter, som bl.a. introducerer børnene til naturvidenskabelige begreber og forklaringer, som vi mener bidrager til børns øget nysgerrighed på naturen og de muligheder den rummer.

Lokalmiljøet som læringsrum

Udover at vi er nysgerrige på at bringe viden om natur og science i spil i diverse pædagogiske aktiviteter i Sandslottets egne arenaer og læringsrum, er vi desuden også så privilegeret at vi har et væld af muligheder for at få konkrete naturoplevelser med denne læreplanstematik. Vi benytter bl.a. Vestamager Naturcenter, Kløvermarkens Naturcenter og ikke mindst Naturcenter Amager Strand, som ligger ganske tæt på Sandslottet og tilbyder tilpassede læringsforløb for hhv. vuggestue- og børnehavegrupper. Vi har netop ved Naturcenter Amager Strand fx deltaget i Sten på Amager Strand, som giver anledning til at være nysgerrig på matematiske færdigheder via optælling af indsamlede sten og kategorisering af sten iht. størrelse og farve.

Generelt er disse lokale tilbud, nogle vi er opmærksomme på at benytte os af, således at vi som pædagogisk personale, bidrager til at børnene gør sig erfaringer af anden karakter end vi kan tilbyde i vores egne rammer.

f) Kultur, æstetik og fællesskab

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Æstetiske overvejelser i lege- og læringskontekster, mener vi er tæt forbundet med de kulturelt funderede børnefællesskaber, som vi pædagogisk arbejder i og med. De kulturelle børnefællesskaber som fundament for æstetik og læring, samt de gældende værdier som vi bl.a. med udgangspunkt i Fri For Mobberis værdisæt arbejder ud fra, skal vi som pædagogisk personale sikre en sammenhæng imellem. Dette gør vi ved, systematisk at arbejde med rutiner og børns rettigheder for leg, læring og udvikling. Dette betyder at Sandslottets læringsrum og indretning, er dynamiske miljøer som med afsæt i tolerance, respekt, omsorg og mod, afspejler lege- og læringsmuligheder. Dvs. at hvad end det omhandler rummenes æstetiske indretning eller vores pædagogiske planlægning, skal disse harmonere med børnenes behov og dermed børneperspektivet. Således sikrer vi at det er legen og læringen der er de centrale elementer i vores reflekive virke, som medvirker til bevarelse af de gode børnefællesskaber der eksisterer i Sandslottet.

Madlavning som æstetisk læreproces

I Sandslottet har vi et dynamisk madhold, bestående af to pædagogiske personaler, vores kostfagligt eneansvarlige samt en mindre gruppe børn fra hhv. vuggestue og børnehave, som sammen laver mad én fast dag i ugen. Vores formål med dette er bl.a. at børnene gennem sansning,

nye begrebsdannelser og aktiv deltagelse, deltager i æstetiske læreprocesser hvorved at børnene oplever nye indtryk som bearbejdes til løbende æstetiske udtryk og derved nye indtryk, med nødvendig sproglig og handlende understøttelse af pædagogisk personale som formidler af de æstetiske processer som pågår. I praksis indebærer det at børnene introduceres for skriftliggjorte og således ved pædagogisk personale, sprogligt formidlede opskrifter, bestående af et væld af forskellige ingredienser, som børnene får mulighed for at se, dufte til, røre ved og bearbejde mhp. en specifik ret eller lignende, som de slutteligt får mulighed for at spise. I sådanne processer får børnene muligheder for at omdanne specifikke handlinger og ord til håndgribelig viden; at blive introduceret for fx æg, karry, mayonaise, salt, peber og purløg og ende med en æggesalat.

Hvilke evaluerings- og dokumentationsmetoder har vi brugt til at undersøge sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål – og hvordan kan det ses i praksis?

Udover at vi i Sandslottet har benyttet SMTTE-modellen, for at klarlægge og tydeliggøre vores pædagogiske praksis, samt planlægning og udvikling heraf – og derudover brugt SMTTE-modellen ifm. udarbejdelsen af vores pædagogiske læreplan, har vi brugt og bruger fortsat følgende metoder til at sikre at vores praksis, stemmer overens med vores pædagogiske grundlag, samt de tolv pædagogiske mål; *leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner, sammenhænge, børnesyn og dannelse og børneperspektiv:*

EVA's redskaber til selvevaluering: Sandslottets faglige fyrtårne har – jf. procesplan for kompetenceudviklingsforløb for faglige fyrtårne – ved Sandslottets p-møde præsenteret og aktivt benyttet sig af EVA's selvevalueringsredskaber i samarbejde med hhv. vuggestue- og børnehaveafdelingen.

Pædagogiske beskrivelser af børn: Ved i fællesskab at reflektere over det enkelte barns trivsel og udvikling, benyttes KBH Barns dokumentationsfunktion 'Handleplan', hvorved et barns trivsel, sociale udvikling, følelsesmæssige udvikling, motoriske udvikling og sproglige udvikling beskrives.

TOPI: Trivselsundersøgelsen TOPI, benyttes og udfyldes to gange årligt, hvorved en grundig fælles, faglig vurdering af det enkelte barns trivsel sker, for således omhyggeligt velfunderet, at kunne tilrettelægge pædagogiske indsatser som vurderes nødvendige af hensyn til barnets udvikling og trivsel.

Planlægnings & refleksionsmøder: I Sandslottet har hver enkelt af de 5 grupper, én gang ugentligt et Planlægning- og refleksionsmøde. Ved dette møde er der en fast dagsorden, hvor formålet er defineret som følger: 'At sikre en fælles refleksion omkring børnegruppen som fællesskab og individerne deri. Herudfra planlægges aktiviteter, tiltag og processer mhp. kontinuerlig understøttelse af børnenes trivsel og udvikling', samt en tilhørende dagsorden som fordrer en grundig refleksiv praksis:

Dagsorden

- Hvad rører sig i børnegruppen? Fællesskabet/individet.
- Fælles refleksioner omkring aktuelle tiltag/aktiviteter; Hvordan går det – skal der justeres/tilpasses?
- Indbyrdes feedback og refleksion omkring praksis. Hvad går godt – hvad går mindre godt?
- Kollegial feedback jf. samarbejdsaftaler
- Planlægning af ugeplan, med udgangspunkt i den aktuelle børnegruppes behov.

Med disse fire ovennævnte metoder for evaluering og dokumentation, samt benyttelsen af SMTTE-modellen ved vurderet behov, oplever vi at vi løbende og hele tiden sikrer en fælles tilgang til vores refleksive praksis. På den måde opleves det ligeså i vores pædagogiske praksis, at vi formår at lade vores pædagogiske grundlag udspille sig; hvori de 12 pædagogiske mål er beskrevet.

Har vi opnået de fastsatte mål inden for hvert læreplanstema, og hvordan kan vi se det?

Det er vanskeligt at kunne konstatere at mål for hver tematik er 'opnået'. Dette, idet at arbejdet med dem er kontinuerlige og tilbagevendende processer, som primært omhandler at vi i vores reflektive praksis allervigtigst af alt, er i stand til at kunne italesætte *hvorfor* vi handler som vi gør – samt at vi i fællesskab tør udfordre hinandens praksis, for derved at sikre en pædagogisk bevidsthed i vores professionelle handlinger.

Dette er noget som vi individuelt og ved fælles sparring, øver os på at holde os selv og hinanden op på, jf. bl.a. vores *Planlægnings- og refleksionsmøder*.

Hvordan kan arbejdet med læreplanen ses i praksis?

Idet læreplanen er beskrevet på baggrund af gældende praksis, med andre ord; at den er funderet i dét vi allerede gør, ser vi vores værdier og børnesyn udspille sig i daglig praksis:

Fx; I relationen til børnene, hvor de mødes med den tillid et menneske bør mødes med – i vores egen måde at handle og agere på, ift. den magtposition vi er bevidste om at befinde os i – ved at lade legen og en legende tilgang være omdrejningspunktet for børnenes dagligdag – ved at lade børneperspektiverne være definerende for vores faglige overvejelser og planlægning – når vi har tætte dialoger med Sandslottets tilknyttede forældre, vedr. børnenes trivsel, læring og udvikling – når vores interne og eksterne overgangsarbejde lykkes efter hensigten.

Hvilken betydning har arbejdet med den pædagogiske læreplan haft, for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Idet udarbejdelsen tog udgangspunkt i allerede eksisterende praksis, har den ikke haft en direkte revolutionerende effekt på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Nok snarere har arbejdet med den pædagogiske læreplan – i både udarbejdelsesfasen og i det praktiske arbejde efterfølgende – primært bidraget til et øget reflektivt niveau blandt pædagogisk ansatte; hvorfor det naturligvis også betinger et øget fokus og et skarpere fokus på *hvad* børnene i Sandslottet profiterer bedst af. Dermed understøttes børnenes læring, trivsel og udvikling på et mere fælles velreflekteret grundlag, hvilket unægtelig bidrager til at læringsmiljøerne optimeres yderligere.

Hvordan har vi arbejdet med inddragelse af lokalmiljøet?

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Lokalområdet omkring Sandslottet, har været og er stadig i en stor udvikling, da det er et område hvor der bliver tilbygget og oprettet nye tilbud, som med fordel kan benyttes af vores institution.

I Sandslottet har vi forskellige samarbejdspartnere, alt afhængigt af hvilke aktiviteter og læringsmuligheder vi ønsker at tilbyde Sandslottets børn. Selvom vi ligger midt i bylivet, har vi rig adgang til naturområder og strand tæt på institutionen, og ligeledes mulighed for at gøre brug af forskellige faggruppers kompetencer indenfor forskellige tematikker.

Når vi vurderer hvordan vi vil gøre brug af de forskellige tilbud i vores lokalområde, tager det pædagogiske personale udgangspunkt i hvilken aldersgruppe, udviklingstrin og læringsmuligheder der er for vores børn i det gældende tilbud. Vores mål er at skabe en bredere viden og erfaring for børnene, inde for forskellige emner som de kan komme i berøring med på en anden måde, når de befinder sig i nogle andre rammer og læringsmuligheder end vi fysisk og fagligt, har mulighed for at tilbyde i institutionen.

Vi ønsker at børnene i Sandslottet får skabt nye erfaringer med kultur, mangfoldighed og forskellighed, både i de omgivelser vi befinder os i, i og uden for Sandslottet, men også i forhold til de mennesker vi møder, som byder ind med forskellige tiltag som netop de er eksperter på. Samtidig ved at bruge vores lokalområde og alle dets muligheder, har vi øje for at skabe lige muligheder for alle børn og være med til at give dem deltagelsesmuligheder i forløb/aktiviteter som barnet måske ikke har adgang til uden for dets hverdag i institutionen. Udover at vi bevæger os udenfor institutionen og benytter os af lokalområdets tilbud, benytter vi os også af at få tilbuddene ud til os i institutionen, når dette er muligt. Vi har førhen haft forskellige forløb hvor fagpersoner udefra har igangsat aktiviteter/forløb som samtidig har

været til stor inspiration for det pædagogiske personale. Eksempler herpå har været bl.a. et musik og rytmisk forløb i vuggestuen, samt Skraldehelten fra KBH Kommunes Afdelingen for bæredygtig udvikling har besøgt børnehaven og satte sammen med børnene, fokus på miljø og affaldssortering.

I forhold til natur og erfaringer med dette, bruger vuggestue og børnehave ofte Lergravsparken, som har et fantastisk grønt område der indbyder til bevægelse, kreativitet og mange forskellige aktiviteter, afhængigt af årstiden og fokusområde. Udover selve parken, har de en bemanded legeplads som ofte bliver brugt af store og små. Legepladsen byder op til mange forskellige aktiviteter hvor det motoriske aspekt er i spil, men samtidig tilbyder de indendørs aktiviteter hvor det er muligt at forbyde sig i lege, læsning og spil med en mindre børnegruppe. I tråd med det, ligger Kløvermarkens Naturlegeplads og Naturcenter Amager, ikke mere end en lille gåtur fra Sandslottet. I disse omgivelser tilbyder begge faciliteter, læringsmuligheder der ligger udover hvad vi kan tilbyde og rammesætte i institutionen. Her dykkes der ned i forskellige naturfænomener og børnene kan udforske og komme i berøring med forskellige tematikker som f.eks. "Dyreliv i havet", "Bålmad", "Insekter" osv. I tråd med den fysiske udfoldelse, kan vi til tider godt være udfordret på plads i institutionen, hvilket gør at vi også bruger de forskellige idrætshaller og kulturhuse i nærområdet, fx Prismen og Børnekulturhus Amager, som tilbyder at vi kan besøge deres faciliteter og derved få nogle bredere erfaringer med idræt og bevægelse, hvor der er plads til udfoldelse for en større børnegruppe. Da vi ikke selv har et rum i institutionen som kan rumme en stor børnegruppe til netop dette formål, er det essentielt, især for vores børnehavegruppe, at dette er noget der er let tilgængeligt i vores lokalområde og kan lade sig gøre, med vores ressourcer i hverdagen.

I Sandslottet arbejder vi ifm. inddragelse af lokale tilbud udover ovennævnte, også på et højt fagligt plan med sprog og børnenes udvikling af dette. I forbindelse med det, er læsningen også en stor del af vores hverdag på stuerne og i tråd med det, har vi et tæt samarbejde med vores lokale bibliotek ved Kvarterhuset i Jemtelandsgade. Vi besøger ofte biblioteket med en børnegruppe, og har også blik for at skabe sammenhæng mellem forældresamarbejdet og biblioteket; især familier der kan være ressourcemæssigt udfordrede eller være i potentielt, udsatte positioner. Dette, da det jf. ovenstående er os magtpåliggende at være medvirkende til at skabe størst mulig chance-lighed blandt børnene i Sandslottet.

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Samspillet mellem børn og voksne i Sandslottet bygger i høj grad på nærvær, respekt, tolerance og måden hvorpå vi kommunikerer med hinanden og hvordan vi bruger sproget og rammerne imellem os.

Dette harmonerer ligeså med de fire grundværdier i konceptet Fri for mobberi; Tolerance, Respekt, Om-sorg og Mod, som vi arbejder med i hele Sandslottet og som har stor betydning, for de børnemiljøer vi tilbyder i vores institution.

I Sandslottet er vi meget fagligt bevidste omkring, hvordan vi bruger sproget både kollegialt og voksne og børn imellem, da vi ved at vores kommunikations- og samværsform afspejler sig i kommunikationen børnene imellem. Vi tænker børneperspektiv og læringsmuligheder ind i vores rum og rammer i Sandslottet og har faglige overvejelser omkring det æstetiske børnemiljø ift. hvorledes vi vælger at indrette og anvende dem, med et fagligt pædagogisk formål. Dette, med øje for at lade læringsmiljøer være og forblive dynamiske, mhp. altid at forsøge at følge børnegruppens interesser og udviklingstrin.

Et rum kan have mange forskellige funktioner og formål og i Sandslottet gør vi os altid faglige overvejelser omkring, hvordan vi kan tilbyde de bedste lærings- og udviklingsmiljøer for vores børnegruppe. For os er et rum ikke bare et rum, men en tom flade som vi kan udforme og være kreative omkring i samspil med børnene. Vi opdeler vores rum i forskellige legezoner, har alders-opdelte aktiviteter med tilsvarende lege-remedier, der på forhånd er tiltænkt en bestemt aldersgruppe/målgruppe og har et formål for et godt børnemiljø, hvor der kan leges, læres og udvikles.

For at tilgodese børnenes udvikling med fokus på de forskellige muligheder, er vi i Sandslottet bevidste om at det pædagogiske personale skal være med til at udvikle, inspirere og motivere børnene til at have lyst til at lære. Dette kan vi kun gøre, hvis vi samtidig er bevidste omkring hvordan vi udnytter vores

rum og rammer i institutionen på bedste dynamiske vis og dermed også formår at tænke kreativt, når vi bliver udfordret på plads

Hvordan arbejder vi med at etablere en evalueringskultur i institutionen, som udvikler og kvalificerer det pædagogiske læringsmiljø, og hvor sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse løbende evalueres?

Udover nedenstående uddrag fra Sandslottets læreplan, har vi på ugentlig basis i hver enkelt gruppe *planlægnings- og refleksionsmøder* jf. tidligere nævnt i redegørelsen. Disse møder – kombineret med lige så tidligere nævnte evaluerings- og dokumentationsmetoder – er en fælles vedtaget beslutning i Sandslottet, som sikrer at vores ressourcer benyttes bedst når vi går til disse møder, sammen med gruppekolleger. Med dette menes, at mødernes faste dagsorden fordrer en fælles refleksion over vores hidtidige, vores aktuelle og vores fremadrettede praksis. I samarbejde sikrer vi herved, at der ugentligt stilles skarpt på sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Jf. uddrag fra Sandslottets pædagogiske læreplan

Evalueringskultur

I Sandslottet er det essentielt for vores praksis og udvikling af vores virke, at vi har en velfunderet og vel-etableret evalueringskultur, hvorved vi sikrer og kvalificerer vores pædagogiske arbejde og de læringsmiljøer vi ønsker at præsentere for og byde børnene.

Med dét in mente, er det os yderst magtpåliggende, at vi bl.a. er bekendte med og velbevandrede i specifikke dokumentations- og evalueringsredskaber, som bidrager til meningskabende processer iht. dokumentations-, praksisudviklings- og evalueringsforløb – små som store. I den forbindelse har vi i Sandslottet valgt at benytte SMTTE-modellen som det gennemgående redskab, for netop disse forløb. Denne model bruger vi i både det store kollegiale fællesskab, men i højeste grad benyttes den ifm. at afdække og vurdere vores egen praksis, når vi har at gøre med et barn eller flere børn, som potentielt kan have gavn af en ændret pædagogisk tilgang. I samme forbindelse gør vi også brug af at udarbejde pædagogiske beskrivelser⁴ på baggrund af fælles italesættelse af faglige refleksioner, som bidrager til at skabe et komplet overblik over hvilke vanskeligheder og udfordringer et barn kan have. Ved disse fremgangsmåder, sikrer vi os derved i fællesskab, et objektivt blik på vores eget faglige virke mhp. at udvikle dette således at børnenes trivsel og udvikling hele tiden garanteres og kvalificeres på grundigt velovervejede grundlag.

Desuden har vi i Sandslottet en fundamental enighed om at; "Vi gør hvad vi har aftalt, indtil vi aftaler noget nyt", hvilket bidrager til en grundlæggende aftalekultur, hvorved vi ikke går på kompromis med arbejdsfællesskabets principper. I praksis betyder dét at vi ser til at have de nødvendige fora for fælles refleksioner og løbende genbesøg og evaluering af indgåede aftaler. Disse rum har vi både i form af de mindre fællesskaber og større fællesskaber, såsom; ved stue-, afdelings- og personalemøder. Det væsentlige ved disse fora, hvorpå der skabes rum for refleksioner og evalueringer af aftaler, er at vi som udgangspunkt altid træffer vores beslutninger omkring fremadrettet – potentielt ændret – praksis, ud fra et gennemgående børneperspektiv. Med andre ord; at vi aldrig træffer en beslutning omkring (ændret) tiltag, uden at vurdere børnenes udbytte herved.

Udover ovennævnte beskrivelser af Sandslottets evalueringspraksis, benytter vi os også af TOPI to gange om året, hhv. i marts og oktober. TOPI er et digitalt trivselsvurderingsredskab, som vi i Sandslottet benytter til at have en grundig fælles faglig vurdering af hvert enkelt barns trivsel, for at sikre en omhyggelig vurdering af, hvorvidt der kan være børn som kan have behov for en tidlig pædagogisk tilrettelagt indsats. Ligeledes benytter vi KBH Overgang, som også er et digitalt redskab, til at beskrive og vurdere en eller flere praksisunderstøttende indsatser, med udgangspunkt i det enkelte barns kompetencer. Dette gøres i samarbejde med forældre, ifm. overgange fra Sandslottet til andre institutioner og ligeså ifm. overgangen internt fra vuggestue til børnehave og ikke mindst, når et barn fra Sandslottet skal starte i SFO og skole.

Hvordan sikrer vi en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det er en kontinuerlig proces for Sandslottet, at sikre en sammenhæng mellem læringsmiljøet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse; dette bl.a. ifm. alt ovennævnte hvorved der er etableret rum for god refleksiv praksis.

Derudover, er det aktuelt at vi i Sandslottet skal til at øge vores fokus på, hvordan vi bl.a. dokumenterer via vores dagbøger. Med udgangspunkt i EVAs artikel '*Få styr på dokumentationen*', har Sandslottets faglige fyrtårn stillet sine kolleger til opgave, at stille sig selv og hinanden spørgsmålet; "*Dokumenterer vi aktiviteter – eller læring?*". Dette, for – også i denne sammenhæng – at øge vores refleksive niveau yderligere, så vi sammen bevidstgør og italesætter ikke bare *hvad* vi gør, men *hvorfor* og *hvordan* vi gør det?

Desuden er der et kontinuerligt tæt samarbejde mellem pædagogisk leder, Sandslottets faglige fyrtårne og dermed hele den pædagogiske personalegruppe, hvorved der er et vedvarende fokus på at vi i vores praksis, forpligter os til at realisere de faglige aftaler vi laver indbyrdes.

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen og forældrerådet i arbejdet med den pædagogiske læreplan?

Ved forældrerådsmøde d. 21. november 2019, blev set-up for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan gennemgået, samt det generelle indhold. Op til mødet blev den foreløbigt udarbejdede læreplan fremsendt til rådets medlemmer, således at de havde mulighed for at gennemgå denne mhp. at stille spørgsmål til og om læreplanen. Forældrerådet tilkendegav en generel enighed om at værdierne i Sandslottet stemte overens med deres oplevelse, samt der blev konkret spurgt ind til uddybelse af bl.a. brugen af og formålet med SMTTE-modellen, samt en konkretisering af arbejdet med Fri For Mobberi i vuggestuen, hvilket blev taget til efterretning og konkretiseret herefter.

På forældrerådsmøde d. 2. juni 2021, blev Sandslottets forældreråd inddraget i evalueringsprocessen. Pædagogisk leder havde inden da, i samarbejde med Sandslottets to faglige fyrtårne, udvalgt to områder af arbejdet med læreplanen, som forældrerådsrepræsentanterne blev bedt om at forholde sig til. Områderne forældrerådet skriftligt blev bedt om at evaluere, var hhv. *Samarbejde med forældre om børns læring* og *Sammenhænge fra vuggestue til børnehave*.

Forældrerådet gav ved deres skriftlige evalueringer og responser, udtryk for at det beskrevne pædagogiske arbejde ift. de to ovennævnte områder, var ganske fint beskrevet og stemte overens med det de som forældre har været og er involveret i, og dermed har erfaret.

Der blev ikke knyttet yderligere kommentarer hertil.